

ליל א' דר"ה: אחרי התפלה אמר: "גוט שבת, גוט יו"ט (ב"פ). לשנה טובה תכתב ותחתם". וזה
 לנגן "אתה בחרתנו". בעת צאתו עשה בידו הק' לאות של שמחה .. הלך הביתה (וכן בליל ב' .)

יום א' דר"ה שחל בשבת: לפני נתינת אמר תהלים .. בההפטורה אמר תיבת "בעלתה" (כל' זכר).
 אמירת ההפטורה הי' כרגיל (בשבת) - בלי בכיות כלל. בברכה אחרונה דההפטורה אמר מתחילה ישה
 הביט בכידור ואמר: "ענתתי". (וכן עוד שינויים) ... לא אמר "יישר כחי להכהנים עד קדיש
 האחרון. אחרי התפלה אמר (ב"פ) גוט יו"ט והתחיל "אתה בחרתנו" .. אבל סעודת יו"ט בחרו הק'
 (וכן ביום ב'). אחרי מנחה התחיל "אתה בחרתנו". נכנס לתפלת ערבית (לא אמר תהלים לפני ז'
 אחרי התפלה, כנ"ל.

יום ב' דר"ה: נכנס לתפלת שחרית עם הג' ספרות (א' מהם השחור) ביד ימינו הק'. וסידור
 והתהלים (יהל אור) וסידור אדה"ז בידו השני'. רמז לנגן "אבינו מלכנו" (זה הי' פעם הראשונה
 בר"ה ש.ז.) ההפטורה [מקורב לתחילתו - ובפרט תיבות "מזרה ישראל.. " וכן הפסוק כי פדה גו'
 עד סיום הפסוק "מנעי קולך וגו' אמר בקול בכי... לפני אמירת "למנצח" סידר הטיכלעך. רובם
 של ה"תדועה" היו כ-כ"ב. התדועה האחרון - יותר מחמישים. פעם החליף מתדועה לשברים. באמו
 החליף הרפד וחזק עם שרפד שני'. ריי"ט הי' מקריא. בעת "אשרי" לבש הטיכלעך (כנראה שאינו
 סיין ל"שהחיינו"). .. בצאתו מתפלת מנחה הלך לחשליך". חיכה על המרפסת בעבור הדעי"ב שי'
 (והלך עמו ל"חשליך"). בעת הכנסו ל 770 (אחרי סדה חשליך) פנה אל רי"ז שי' ועשה עם ידו הק'
 והתחיל לנגן "אתה בחרתנו".

בעת ההתדועה צוה לנגן "אתה בחרתנו", ניגוני רבותינו נשיאנו. ניגון אדמח"ר מדר"ש
 -מלכתחילה איבער (י"פ). אחר ה"בינוני": הוא אלוקינו... בעת שניגנו ניגון זה עשה עם
 ראשו הק' (מך זמן) לאות של שמחה. פתח בשיחה ע"ד וביום שמחתכם גו' שקאי על ר"ה.. את
 ה"שיחה (בעת הניגון) שלח לר"ב יואל שי' לדופא.. שימסור לו שיאמר "לחיים" וכן "יישר כח
 על התשגחה. כן דיבר מאמר ד"ה וביום שמחתכם גו' ואח"כ שיחה ע"ד הספקת צרכי התג. ההתווה
 נסתיימה בשעה 8:25 (כדאשתקד).

בעת "כונן ל ברכה" הי' במנחה גדולה ובעת שניגנו ניגון הידוע אמר אד"ש ללייבל שי':
 מען זאל צולייגן צום ניגון די ווערטער וביום שמחתכם גו'. כשניגנו מעך זמן מה.. אמר
 אד"ש לט. ס' נהוג ביי א פזמון אז ביי יעדער (בבא) זינגט (מען) איבער די זעלבע ווערטער
 (ולדוגמא) ואולי ירחם. (כן אמר לו איר האט דאך א פאזיציע אלץ א חזן) ... ג. ניגש לכשי"ב
 ואמר לו אד"ש: שיהי' לו הצלחה בכל הענינים און עם זאל צוקומען אין אידישקייט ושאלהו
 שמו וענה הנ"ל... אד"ש: ששם זה זדי ניתוסף לו בזה. (אחר זמן) .. אח"כ אמר לו אד"ש: שיכנס
 בין ה- "עולם" זינגען (וביום שמחתכם). לסיום חלוקת כוס של ברכה - כשניגנו ניגון הנ"ל -
 אמר אד"ש: (זינגען) א שמחת תורה ניגון ועם מען מאכן בעטער. תהחילו לנגן "זאל שוין זיין
 די גאולה" (בלי התיבות) פנה אל ה"עולם" והתחיל לעשות עם ידיו הק' (מיט א שטארקייט) לאו
 של שמחה, עטלעכע מינוט (והי' כמו בעת הגפוח). ברוב הניגונים (בעת כוס של ברכה) שר (עם העולב
 בקול רם. וכן לאחדים (מהעולם) ניגשו לכשי"ב עשה כנ"ל ושר בקו"ר. אחרי ברכה אחרונה התחיל
 עוה"פ ניגון הנ"ל (בלי התיבות) ויצא. בעת יציאתו הסתכל על אנשים אחדים. וכן עברו ימי

ראש הנה שנקי במס: " א פריילדנער ראש השנה! "

**- יומן חודש תשרי, ה'תשי"ט -
שנת השמיטה**

ג' תשרי (צום גדלי'): בעת אמירת סי' ליחות"י שאל אד"ש מה שלא אמרו אבינו מלכנו. וענו שיטתן ושאל עוה"פ.. בעת מנחה כשאמר השי"ן קדיש (אחד שמו"ע) פנה אד"ש לדאות התתן.. הגי' המאמר דרי"ה... אחרי מעריב (בהלכו הביחה) אדרו, עשה אד"ש בידו הק'.

ד' תשרי: אחרי מנחה התחיל "הוא אלוקינו.. " צוה להדפיס התניא והסידור (במשך עשי"ת) ובשעת הספר (תחת חאריך השנה): שנת השמיטה שבח לה'.. מעריב התפללו ב"זאלי'.

ה' תשרי: אחד מנחה עשה בידו הק' והתחיל "הוא אלוקינו"

ו"ו תשרי-יאצ"ט אמר תבנית ע"ה: בעת ההתוועדות-בכיום כמה שיחות הדגיש שיהי' הגאולה כפטוטו.. סיום מס' עדיות.. קרוב לסיום ההתוועדות : שכל הענינים שנמשכים ביו"ט וחדש תשרי יומטכו בפשטן של דברים.. בסיומו: ניגון הכנה. אדה"ז. ניצ דזשוריצי. הוטיעה אח עפ"ן. וביום שמחכס.. נתן המזונות לה' ירוסלאוסקי שי' (אש"ל) (וכן הי' בהתוועדות שלפני"ז ולאח"ז).

יום שי"ק פ' האזינו, שבת טובה: אחד תפלת מוסף התחיל "הוא אלוקינו" בעת ההתוועדות (1:30) - דיבר שיחה ע"ד שבת (תשובה טובה).. מאמר ד"ה טובה וכו' (וקישר עם המאמר דרי"ה) רט"י ד"ה (לי"ב לי"ט). לסיום ההתוועדות-צוה לנגן הוא אלוקינו. אחד מנחה התחיל הוא אלוקינו. (לא הלך הכיתה)

ס' תשרי-עריוהכ"פ: חילק לעקאח (10:30) לכאו"א. לא' נתן בשביל אטחו. להרופא.. נתן גם בשביל הפאציענטן. כשנגמר השורה (11:25) שאל אד"ש ללייבל וואו איז דער עולם? (חילק עוד ג"פ במשך ביום). אחרי מנחה בהברכה כללית (בסיומו) אמר: און נאך אמאל א כוח"ט (ועוד איזה פרטים). נכנס ל"זאלי' לברך הת' שי' (6 מינוט לפני השקיעה) ואמר כה תברכו גו' יברכך גו' והפסיק קדיש בבכי. ואח"כ המשיך הברכה. פני קדשו הי' נראה. ועיניו סגורות... לן באדרו הק'.

יום הכיפורים: בעת התפלות הי' אצלו גם התהלים (יהל אור).. בעת ההפטורה (מנחה) אמר איזה פסוקי בקול בכי.. כשניגן השי"ן "הוא אלוקינו" (נעילה) והעולם שרו עמו עשה אד"ש בידו הק' שימטיכו לנגן (עוד פ-בבא האדוונה).. באמצע חזרת השי"ן תראה אד"ש ללייבל-העון (שכבר מוקדם) ומסר ל. להעזן שיאריך.. בעת ניגון הי"מאש"ש נשען על השטענדער ועלה על כסאו. הניגון לערך 7 מינוט-אח"כ-כנ"ל-וירד. לפני עלינו, לבש הכובע.. אחרי הבולה אמר ג"פ גוט יו"ט והתחיל ושמחת.

י"א תשרי: אחרי מנחה התחיל ושמחת.

י"ב תשרי: כנ"ל.. א'שאל לאד"ש אם יכול לעשות חתונתו אור ליי"ג תשרי וענה אד"ש: שלפעמים התוועדות הוא אור ליי"ג..

אור ליי"ג תשרי-הילולא דאדמו"ר מוה"ש: בעת ההתוועדות דיבר: סיפנרי הנהגות של אדמו"ר מוה"ש פירש"י (דברים ליי"ג, כ"ה) באופן שמבאר פירש"י בהתוועדות דשבת. מאמר ד"ה בסוכות חשכו גו' חילק דולאר'ן שיחנו לצדקה לפני חג הסוכות. מבצעי סוכות. צוה לנגן עוצו עצה. מלכתחילה - אריבער (י"פ)

י"ג תשרי: אחרי מנחה רמו לדי"ז שי' לנגן.

י"ד תשרי-ערב חג הסוכות: בבויע נכנסו לגעה"ת הקבוצות מירושלים כפי"ח וכו' (הטמות-ע"פ ושימה שמסר כ"ק אד"ש) לקבל הו' מינים מכ"ק אדמו"ר שליט"א.. לקבוצה דאדוונה אמר: ממשיך זיין אלע המשכות און זאל זיין א פרייליכן יו"ט, זמן שמחתינו, שמחה כפולה, ישמח ישראל בעושי וישמח הדי' במעשי.

- יומן חודש תשרי, ה'תשי"ם -
שנה השמיטה

לקבוצה שני' שנכנס אסר: כנ"ל, וביום שמחכם הויבס זיך דאך אן מיט שבת.. לא' אסר: כנ"ל
און דאס איז אויך שייך צו די וואס זיינען בשרחק מקום.. לא' אסר: כנ"ל וכן וביום שמחכם
אלו השבחות.. לנחלזו וד תב"ד: להמשיך כל המשכות ביחד עם נחלת וד תב"ד ביחד עם כל אנשי
גרוזי'.. (לדבנים:) כנ"ל וזה כולל כל המשתתפים בגורל. ומכל עניני הבי"ד.. לירושלים:
כנ"ל און עם זאל זיין שלימות הארץ שלימות התורה שלימות העם.. א' מירושלים נכנס עם ילד
שלו ושאל אדי"ש (בחיוך) אם הוא ג"כ עסקן ציבורי והמשיך: ברא כרעא דאבוה. ושיהי' חסיד יר"ש
ולמדן. ונתן לו הדס ואמר לו ששימו (גם) בחור הממשים און עם וועט זיין... להרייכ אסר
איך האב פאר אייך א' גרוס. הנ"ל: מאיפה. אדי"ש: מהאוהל. בסיומו (שאל אסר) הפרישו תרומים כמו: 13/1
ע"ז. ואוד שיצאו כולם אסר הברכה (על דמקול) סנעמע בביהכ"נ..

היום הי' לא' תאוונה ר"ל (שנכשל מכוניחו בעמוד עץ) ור'.. מסר לאדי"ש שא' הסחוב אצל פאל (ואמ)
ושאל אדי"ש (בחיוך?): נעכסן איז דאך ניט געווען קיין פארבריינגען ווי קומט ער לעבן א פאל?
אח"כ כתב אביו שהנ"ל לאדי"ש עדי"ז. וענה אדי"ש: האם היו שם ספרים? אזכיר עה"צ"י.

נוסח המברק שלח כ"ק אדמו"ר שליט"א לכבוד ערב סוכות ה'תשי"ם: "שכתא טבא יום שמחכם
ולזמן שמחתינו ישמח ישראל בעוטינו וישמח השם במעבדיו גוס יבית ויום טוב".

ליל א' דחגה"ס: כשנכנס לקבלת שבת וכו' היו עדים (וביום שמחכם) הגיע למקומו פנה אל
היעולט' ועשה בידיו הק' לאות כל שמחה (עטלעכע מינוס). אחרי התפלה פנה עוה"פ ואמר ג"פ
גוס יו"ט והתחיל לנגן (אתה בחרתנו)... מסר שיכנס להסוכה (אורחים) למחר-ביום או בלילה.
הלך הביתה.

יום-שיק א' דחגה"ס: בהגיעו מביחו - בשעה 8 - הי' קור בחוץ וראה א' בלי מעיל (מארץ הק')
ואמר לו אדי"ש: דא איז ניט חו"ל ניט איי (והראה על המעיל). וכן הי' עם עוד א'... אחרי התפלה
אמר ג"פ גוס יו"ט והתחיל וישמח. לערך שעה 1 נכנס לסוכתו (לפני 770) והי' שם 20 מינוס.
אוד שעה 3 נכנס עוה"פ והי' שם עד 4. (לא הלך הביתה). לפני מנחה הי' כמו לפני קבלת שבת (כנ"ל)
וכן לפני מעריב ("על הסלע הר').

ליל ב' דחגה"ס: אחרי מעריב (הי' כמו אוד שחרית). בשעה 8:30 נכנס להסוכה (להאורחים) ודרי"ם
הלך לפניו. הנ"ל רצה איזה פעמים (באמצע) שאדי"ש ילך לפניו ודרי"ם רמז שרי"ם ילך לפניו. והלך
על אורך הסוכה עד מקום הנרות. ושאל אדי"ש איפה יש שולחן (ערוך) וודאו לו. פניו הק' הי' כנגד
צו מערבית והתחיל לומר הברכה.. כשסיים חלק הראשון של הברכה התחיל לומר בקול רם: שיהי'
וביום שמחכם.. (כל הפסוק). ביצאו מהסוכה הלך הביתה.

יום ב' דחגה"ס: אחרי ההפטורה נשאר עומד על הבימה עד "יהללו..". אחרי התפלה (שהי' כמו במעריב)
נכנס לסוכתו כמו ביום ראשון דחגה"ס. אח"כ הלך הכיתה לטעה עלה. לפני מנחה הי' כמו ביום א'.

בע"ת א' סיפר שאדי"ש כתב אליו: שכשאי"ש ואשה יהודים מחליטים למצב ציבורי, היום יואמין ז' הצאצא
דיי"א תשובה שזהו חזרה למקורו (וראשו) ולא כבלי אלה. חרטה על העבר. ואז/זה"ש מנחה.
הנפש ושלוח (הנפש)..

א' דחגה"ס: לערך שעה 2 נכנס לסוכתו. אחרי מנחה התחיל "ושמחתי".

- יומן חודש תשרי, ה'תש"מ -

שנת השמיטה

ג' דתומ"ט: כנ"ל.

ג' דתומ"ט: אד"ש הגיה המאמרים דשבת שובה וי"ג תשרי. אחרי מנחה אמר לפריידין: ס' איז דאך יו"ט ומדוע אינו לבוש בגדי יו"ט?..

הר' ש. נכנס לל"ג לגעה"ת ואמר לו אד"ש שהיות שאין עכשיו זמן היחידות ולכן אי"ז בהחדר ואמר לו שידבר עם שד החינוך בקוויבעק (קנדה)..

יום השענא רבה: בעת התפלה (שחרית) התחיל לנגן "אנא עבדא" ופנה אל הי"עולם ועשה בידו הק' לאות של שמחה - משך זמן. אחרי התפלה חילק "לעקאח" לאלו שבאו בימים האחרונים (אחר יוהכ"פ) לא' אמר: שיעשה מברלין א אידישע שטאט.. באמצע רצו להפסיק השורה בכדי שלא ישריח על אד"ש ואמר אד"ש ללייבל: שיעשה סדר ובא"ל וועל איך ארויסגיין אליין מאכן א סדר.. כן ביקש ממנו איזה פעמים אח"כ אמר אד"ש: בשעת איך דארף שטיין בגלוי און מען איז מעלים איז מען א חסיד-שוטה, א טפש, אויב מען בכלל אנרופן א חסיד" .. (אח"כ חילק לעקאח להנשים).

ליל שמיני עצרת: לפני קבלת שבת וכו' התחיל ניגון אביו זצ"ל.. אחרי מעריב נכנס לסוכתו כשנכנס לאמירת "אתה הראתי" והיו שרים פנה אד"ש אל הי"עולם ועשה בידו הק' לאות של שמחה. אחרי אמירת אתה הראתי - פ"א התחיל ופרצת. אחרי פ"ב - הושיעה את עמך. אחרי פ"ג - ניגון אביו ז בעת אתה הראתי אמר ללייבל שיכבדו הרופא ויס עם אמירת פסוק.. בעת ההקפות של האורחים מארץ הק' רמז לאחדים שעמדו מסביבו שילכו בהקפה.. בעת עטלכעכע הקפות פנה אל העומדים מצדו ועשה בידו הק' זיי זאלן ווערן לעבעדיק.. אחרי ההקפה של הרופאים שאל לפלדמן ודיבר עמו (ע"ד ענין פרטי שהנ"ל).. אחרי "עלינו" אמר: גוט שבת גוט יו"ט, גוט שבת גוט יו"ט ואמר "וביום שמחתכם (והתחילו לנגן הנגון).

יום שמיני עצרת: כשנכנס למנחה והיו שרים פנה אל העולם ועשה בידו הק' לאות של שמחה. בעת "ברוך שמי" פנה אל העולם והתחיל אנא עבדא.. ועשה בידו הק' לאות של שמחה - משך זמן.

ליל שמחת תורה: בתחילת ההתוועדות התחיל לנגן ניגון אביו.. אחרי שיחה ג' שאל ללייבל אם כבר חזרו מהבתי כנסיות .. לסיום ההתוועדות חילק משקה לחד' יואל וכן חיכה שהרבנים יעלו לקבל. ולא ניגשו ואמר אד"ש שבעת עליות רופס זיך יעדערער "הרב" ועכשיו אין א'! רמז לדבנים אחדים שיעלו ועלו ונתן להם בקבוקים (א' לכ"א) והשאיר בקבוק א' על השולחן (לקחו עמו). התחיל ניגון אביו...

נכנס לאמירת "אתה הראתי" (וכנ"ל - ליל שמע"צ). קרוב לסיום פעם הג' אמר אד"ש להרשי"ג שיאמר בעצמו פסוק ואמר הרשי"ג שלא איכפת לי' (אם לא יאמר) ואמר אד"ש: אעפ"כ.. לפועל חזרו לקרוב לתחילת אתה הראתי ואמר פסוק א'. בסיום אמירת אתה הראתי - פ"א ופ"ב - התחיל לנגן ופרצת הושיעה את עמך. אחרי פ"ג - אמר הפסוק והי' זרעך גו' (ג"פ) ואח"כ התחיל ניגון אביו.. בעת שהלך לה-הקפות אמר לא' (הנ"ל - מברלין): שיעשה ברלין, ליובאוויטש... א' איחל לאד"ש דערלעכן איבעראיאר מיט א סאך בעזונט וענה אד"ש: גם אתם מיט א סאך געלט.. א' אמר לאד"ש שיתגלה בשנה זו ממש וענה אד"ש: אמן ואמן.. בעת ההקפות (כשהלכו מקנדה וכו') ושרו "חילילי אדמו"ר" פנה אד"ש אל א' (מקנדה) ושאלהו אם הוא גייט מהחיילים ורמז לו שילך בהקפה.. הרופא ויס השתתף בא' ההקפות וחזר למקומו ורמז לו אד"ש על הרופק הנ"ל חשב שיגש לאד"ש ורמז אד"ש על דופק הנ"ל שירגיש

① אד"ש אהרן פאז ז"ל איז אן אידעלער פאן אדמו"ר'ס און אן אידעלער פאן אדמו"ר'ס (ג"פ) וי"ג

שנת השמיטה

נניל ודגיש ורמז לאד"ש הכל בסוד ורמז אד"ש בידו הק' (בחיוך).. נתנו לחד' חקוב שי' ס"ח של משיח (כשהלך להקפות) ורמז אד"ש יתנו לו קליינער ס"ח.. אחרי "עלינו" גוס יו"ס (ג"פ) והתחיל ושמח..

יום שמחת תורה: לפני התפלה (שחרית) התחיל ניגון אביו.. אחרי ברכת כהנים רמז לא' איפה בנו הנ"ל רמז טישן וטאל אד"ש וברמז הנ"ל (בתמי'). אחרי "אתה וראח" פ"א ופ"ב-ניגון אביו ופרצח אחרי הפסוק והי' זרעך גו' (ג"פ) הושיעה אח עמך.. בחזרו מההקפות אמר להנ"ל-מברלין: עם איז שוין א-דורך א האלכן סאג וואס האס זיך אויפגעטאן?.. אחרי "בריך שמי" התחיל החזן "שמע ישראל" ועשה אד"ש בידו הק' תנועה של ביטול והתחיל לנגן "אנא עבדא" (וראה מנחה-שמע"צ).. לפני קריית אמר ר' י"ד לאד"ש: לחיים ואמר אד"ש שיתן גם להפרופטר מרוסי' ועומד אצלו. וענה ש- הנ"ל לא עשה קידוש. ואמר עאד"ש: שיתן לו לעשות קידוש וענה שאין לו. לפועל רצה להוציא הנ"ל י"ח וענה אד"ש בשלילה.. להפרופטר אמר אד"ש: שהיום צדיכים להזיע.. בעת ההפסקים- בקריית שאל לאחדים אם קיבלו עליות.. מחמישי ואילך פנה בכל פעם- למקום הקריאה.. ניגנו "שישו ושמחו" ועשה אד"ש בידו הק' (בעשפונגען).. בעת אמירת "כח" - כ"אמרו "מקומו" עשה בידו הק' (כמו שדומז בעת "הוא אלו קינו").. אחרי התפלה גוס יו"ס (ג"פ)- ושמח.. לפני מנחה (ב"זאלי) התחיל ניגון אביו. אחרי מנחה-ושמח..

בב' הימים-שמע"צ-שמ"ח, הלך הביתה "תמידים כסדרן"-ביום ובליילה.

בתחילת ההתוועדות צוה לנגן "וביום שמחתכם".. אח"כ דיבר שיחות נפלאות מיוסד על הסיפור של כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע שכשא' מחליט ליתן לצדקה סך מסויים אע"פ שלעת עתה אין לו פותחים לו צנורות חדשים מלמעלה. וכן הי' אצל הדבי הרי"צ שא' נעשה עשיר ע"ז וסיים אד"ש כן תהי' לנו ע"י שכ"א יקבל ע"ע החלטה כזה. אח"כ דיבר ב' שיחות באווארענען כל התירוצים והאמתלאות שיכול לבוא למחשבת בעל עסק כו'. מאמר ד"ה ביום השמע"צ וגו' (הזכיר כל הדברים) בסיום ההתוועדות צוה לנגן גם האפק-קאזאק.. בברכת הזימון אמר: "ברשות אד.. " ההתוועדות נסתיימה (בעצם) 10:15. אחרי ברהמ"ז נתן חלה א' לזר"מ ירוסלאוסקי שי' וחלה א' בשביל הכינורס תורה..

בעת חלוקת "כוס של ברכה" אמר לו בחור א' מפרס שיהי' לו בריאות והצלחה וענה אד"ש (בפרסי) תודה רבה.. א' ניגש עם נכדו ואמר זה בן (בנו שנמצא באילת) ונתן לו אד"ש בקבוק משקה וכן נתן להילד (בשביל אביו). אחרי שהלכו קרא להם אד"ש ואמר: שישמור שהילד לא ישחה מזה באמצע הדרך.. ילד א' עם תצלמה הי' שם ואמר לו אד"ש שיעשה תמונה ממנו. אד"ש posed בעת מעשה אח"כ אמר לו אד"ש שיתן התצלמה לא' שיעשה תמונה בעת שמקבל כוס של ברכה ממנו (מאד"ש).. נתן בקבוק משקה לפריידין שיתן מזה בהתצלמה שלו.. נתן בקבוק גם להפרופטר מרוסי' ואמר לו שאם יהי' קשה לשתות-יערבוהו במים.. אחרי כוס של ברכה אמר: "אזוי ווי מען האלט שוין ביי אסרו חג בעכותים דארף מען אנהויבן פון דאס ניין, ושמחת בתגיל". והתחיל "ושמחת"-ועמד במקומו משך זמן ועשה בידו הק' לאות של שמחה. אחרי עין ראתה כל אלה.

אסרו חג-כ"ד תשרי: הערב קיבל אנשים על יחידות.. לבע"ח (מצרפת) אמר שיהי' לו "מזל" טוב.. לשני אמר: הברכה (מתחילה) בלשון צרפתי והנ"ל ענה באידיש וחזר אד"ש וברכה באידיש..

א' סיפר לאדי"ש שנוסע לארץ הק' ושואל אם לנוסע לכפ"ח וענה אדי"ש:שכן ומלמדו ממחין עליו..
לא' (פרוסי') אמר: שיתעסק עם העולים החדשים והקב"ה יעזור לו צו געפינען די ריכטיגע
ווערטער מה לדבר וכן ישתדל עם אלו שרוצים לחיות כמו האומניסטן שאייז לפי הכוונה..
א' לא רצה לחזור לישיבה ובשבירך אותו אדי"ש אמר לו שיהי' לו הצלחה בכל הענינים ובפרט
לימוד החורה..

א' שהוא חולה על הידים (שזה מסתעף טראשו) אמר לו אדי"ש אייז לנוסע לבוסטון בשביל רפואות
כ"א יסע בחזרה לארץ הק' וישתדל שם עם עולים חדשים.. ואם ברצונו ליסע לבוסטון יכול לנוסע
(הנ"ל סיפר שיש לו קרובים שם).

א' שהי' עיף (וכן צוטראגן מה שצריך לתכות כ"כ) אמר לו אדי"ש (בהכנסו) איך בין אויך פארמאסער
נאך אידען זיינען פארמאסערס און ווארטן אויך אויף אהיים צוגיין. סיפר לאדי"ש שהוא מהנדס
ואמר אדי"ש: שהוא ג"כ מהנדס. ואמר לו אדי"ש:שיאיר לגויים ולכל העולם. ואמר הנ"ל:שמפיכם
יכנס דברים הנ"ל לאזני הקב"ה. אדי"ש: שלהקב"ה כבר הגיע אבל צריך להכנס גם לאוזן
שלך..

ילד נכנס (עם אביו) ובירכו אדי"ש שיהי' חסיד יר"ש למדן (חי"ל). ושאל אדי"ש לאביו אם הילד יתדע
מה זה חסיד וענה הילד שידוע. ואמר אדי"ש:שלא רק שחדע אלא שתזכה להיות חסיד גדול..

א' שאל אם להתיישב בארץ הק' וענה אדי"ש: שהמצב דשם צריך תיקון במילא ישאר במקומו..

ילד א' נכנס ושאלו שמו וענה שניאור זלמן. אדי"ש:אם הוא יודע מי נק' בשם זה. ילד:הבעש"ט
אדי"ש (ענה בידו הק' בחמוצה על במטול) ואמר:שהי' תלמיד של הבעש"ט.. והי' חסיד יר"ש ולמדן
כן תהי' חסיד יר"ש ולמדן..

הנניסר ילד (והי' יסן) ועשה אדי"ש בידו הק' (כמו שעושה להילדים).

נתן לא' מאה דולרים (100 x \$) ואמר לו שיעשה עם זה מה ערוצה ונתן לן עוד 1 \$ ואמר לו
שימכור זה והממון יהי' לך..

א' מארגנטינה נכנס (ולפני הכנסו הי' ב"פלאן" שלו לנסוע למקסיקה) אבל לא סיפר לאדי"ש מזה)
כשנתן לו אדי"ש הדולר אמר לו שיתן זה לצדקה כשיגע למקום חדש-מקסיקה..
לילד (כן 11 חדשים) אמר: שיעסוק במבצעים ויצליח בהפצת המעיינות..

לא' שנכנס אמר:שיש לו ערנסטע טענה עליו מה שאינו עוזר לי מיס'ן זינגען און טאנצען
ואמר הנ"ל:שקשה לו אנצוהאלטן עם אדי"ש. אדי"ש: אינו משתדל כ"כ.. הנ"ל: אם עושה דבר מתאים
שניגש ללעקאח כוס של ברכה וליחידות (מאוד שמטריח על אדי"ש) וענה אדי"ש: שיגש גם להבא שזה
טראה אז מען דארף מיר. ואז נתן הקב"ה געזונט און אריכות ימים.. גם אמר לו:שלשנה הבע"ל
יהי' היומן שלו - 200 בלעטער (לש.ז. סך הכל מעשר שנים) פי': 100 בלעטער).. לנכדו אמר
שכשיוגמר התמונה שעשה (מאדי"ש) ישלח אלי "קאפיי"..

שיבח לא' ע"ד נסיעותיו שעושה ופעולותיו הטובות שפעל וסיפר לו אדי"ש שר'.. סיפר שקיבל
חניא ממנו וקיבל חיות חדש בלימוד החניא ואם הוא אושר זה מסחמא גם אודים אושרים נך..

שנת השמיטה

ואמר לו שידפיס תניא (אפילו במקום רחוק) במדינה שלא נזכר על דשימה שהדפיסו שם תניא'ס.. ויכתוב לאד"ש (לפני"ז).. גם אמר לו שיש לך מאתיים ויהי' לך ד' מאות, ח' מאות כו' שאלהו אם ע"ד הרב מב. אם נחקרב לליובאוויטש.. ושיחזק האיש שנמצא עמו (כאן)..

א' מב. נכנס ראובן ל: אד"ש באיזה לשון ידבר ולמשיך אד"ש שדייטש איני זוכר כ"כ בטוב. לפועל דיבר עמו בדייטש האידיש.. ואמר לו אד"ש שבהמשך למ"ש עמו בעת ההקפות יעשה מיט אן אמת'ע איבערגעגעבענקייט ואז יראו אחרים און וועלן מיט מאכן און אונטערשטיצען... שיביא אידען נענטער צו ליובאוויטש און זיי וועלן זיך צוריק קערן צו אידישקייט ומטר ע"י ד"ש להרב דב. ואמר לו שיקרבו לליובאוויטש..

א' שאל ע"ד ניתוח בהאוזן שצריך להשלים (העור) במקום מסויים. ואמר אד"ש שיש מעלה ע"י SKI-GRAFT ממקום א' בהאוזן למקום שני אבל ע"י חסר במקום הראשון. כמו"כ יש מעלה ב- Plastic Filling אבל החסרון בזה האופן הוא מפני שהעור אינו Adopted ולכן יתייעץ עם הרופאים בזה.

אמר לילד (כהן) שיברך את ישראל ועי"ז יברך הקב"ה אותך (כן אמר לו במוצאי ר"ה-כוס של ברכה)

א' כתב מכתב לאד"ש עם שאלות. כשנכנס לאד"ש לא ענה על השאלה (שבהצעטל) ושאל לאד"ש ע"י ז וענה אד"ש: לא קיבלת תשובה? הרי הי' ההתוועדות (שמח"ת) ע"י ז!

הילד שקיבל משקה מאד"ש (בעת כוס של ברכה)- כשנכנס ליחידות אמר אד"ש לאמא שלו שלא ישתה מהמשקה באמצע הדרך..

א' נכנס ואמר לו אד"ש שע"פ המבואר בלקו"ת בהעלותך עמ"ש עד ירכה עד פרוחה מקשה אחת שכל ישראל הם מקשה אחת ובשוה וע"פ המבואר בלקו"ת פ' נצבים שכל ישראל מראשיכם שבטיכם ועד חוטב עציך ושואב מימך - הם קומה אחת ולכן - אע"פ שאחיו גדול הימנו הרי ע"י שיתדל עמו - ע"י שישתף עמו בעבודת הפצת המעינות וכו' (ויקבל הנ"ל מזה - ג"כ חלק) אע"פ שאתה קטן ממנו (כמבואר במאמרים הנ"ל בלקו"ת).. כן דיבר עמו ע"ד נסיון שבשו"ע נא' אל יבוש מפני המלעיגים ועד כ"ה שענין זה נאמר בשו"ע גם אצל הל' יוהכ"פ און וועלכע איד האלט ניט פון יוהכ"פ אעפ"כ גם שם באווארענט מען ענין הנ"ל וכן בהל' שבת..

האנשים מקבלים תניא והנשים - סידורים. בסיום התניא (בצד ימין): חתי"ק ולמטה מזה - עשי"ת תשי"מ

אחרי מעריב רצה להפסיק ע"מ להמשיך ביום ד' ולפועל המשיך עד 4.. בהלכו להמכונית עשה אד"ש בידו הק' והתחיל לנגן "ושמחת" ועשה בידו הק' עד הכנסו להמכונית..

כ"ו תשרי: הערב התקיים עוה"פ - יחידות..

אמר לא' (שיש לו בן) שיהי' לו נחת מבנו ובחור..

לילד (בן ד' שנה) שאל - באיזה מוסד לומד? וע"ד מה שלומד במוסד (שלא עטה"ק) ובירכו שיהי' גוטער איד וגוטער מזל..

לבע"ת א' (בחור) אמר לו בסיום היחידות (שלו) - "מזל טוב".

אמר לא' כשיגיע לביתו יוועטסו האבן גוטע נייעס.

בדרך לילד א' שיהי' לו הצלחה בלימודי קודש וכן בלימודי חול.

א' שהוא חולה ר"ל שאל אד"ש ע"ד מצבו וענה אד"ש שאם יחכה איזה שנים יהי' רפואה לזה..

א' (חתן) נכנס עם כלחו אחיכ נכנס אבי' ושאלהו אד"ש מדוע לא הזכיר שם בחו (הבלה) בהצטל.

וענה הנ"ל: מפני שהיא נתארסה ז"ע ונכנסה כבר עם החתן. אד"ש: מ"ש כי יקח איש אשה גו'.

ה"ז קאי על אחר הנישואין (מכ"כ לפני'ז).

ע"ק בראשית: בשעה ו לערך התחיל לקבל אנשים ביחידות.

א' כתב לפני ג' שנים מכתב וכו כותב גם ע"ד פרנסתו וכשרא אז אד"ש המכתב והגיע לענין זה

דלגו (ולא קראו). היום נכנס ומסר הצטל ולא הזכיר ע"ד פרנסתו ואמר אד"ש: שילך מחיל אל ח

בפרנסה וכו'.. שאל לבחו אם מדליקה נרות שבת.. אם נותנת צדקה לפני הדלקי"נ. ונוסף על

הדולד שנותן לכא"א ביחידות - נתן לה עוד דולד בחור השתתפותו בנתינת צדקה שלה לפני

הדלקת נרות שבת-היום..

א' נכנס ושאלהו אד"ש אם מקבל רשות מאשתו ע"ד נסיעתו שעושה וענה הנ"ל שקיבל כבר רשות

ונוסע על סמך זה - י"ב שנה וענה אד"ש: תש"מ איז א נייער יאר וצריך א נייעם מאל רשות..

שאל ע"ד מה שנכדיו (למטה מברמ"צ) אינם כותבים באזוונדערע צעטלעך ונתן להם אד"ש-מעטפוח

שישלחו מכתבם ע"י המזכירות..

ילד א' שהוא לוי אמר לו אד"ש יורו משפטיך ליעקב ותורתך לישראל ואמר לו שכשיגדל

ויהי' רב ויהי' לו קהילה ישפיע על הקהילה (נ"א: ידע ווי צו פסקענען א שאלה).

יחידות נסתיימה אחר שעה 5. בהלכו הביחה ראה א' עומד (אצל מרכז) וניגש אליו וכאלהו:

דו האסט געוואלט אריינגיין אויף יחידות און מען האט דיר ניט געלאזן ?! דו האסט א צעטל

(וחי"ך) - אחי"כ הלך הביחה.

ליל ש"ק בראשית: אחרי מעריב אמר: גוט שבת (בקול רם).

יום ש"ק בראשית, מבה"ח מ"ח: בעת "קדושה" כשהחזן סיים לנגן "וענינו תדאינה" (עם ניגון -

כי אנו עמך ברו') עשה אד"ש בידו הק' לאות של שמחה - צטלעכע מינוסין.. בעת שהתחיל לנגן

"אנא עבדא" פנה אד"ש אל העולם ועשה בידו הק':.. אחרי התפלה אמר: גוט שבת (ג"פ ובקול רם)

בתפלה המנחה - בעת אמירת "ברוך שמי" התחיל אד"ש לנגן "אנא עבדא" ופנה אל העולם ועשה

בידו הק' לאות של שמחה.. אחרי מנחה התחיל לנגן "ופרצתי".

מוצ"ק בראשית, מבה"ח וערי"ח מ"ח: בעת ההתוועדות - פתח ודיבר שני שיחות ואח"כ אמר שכ"י

הי' בתור הקדמה להדבר מלכות שהוא תורה ובתורה גופא - בתחילת התורה שגם פירש"י נכלל בז

והניס בפירש"י והתחיל לומר הפירש"י (ד"ה בראשית - א, א). בקול רם און אפגעטייטשט כל

חיבה ואח"כ אמר שזהו"ע כמו שנפסק ע"פ תורה וכך הוא הפס"ד. ומי שפוסק להיפך מזה הוא

פוסק כפוער מפירש"י, כפוער מ"י (שהוא תנא או אמורא) וכפוער מהקב"ה ווודיבר משך זמן

בזה ובקול דס.. אחיכ אמר שלחכיבות הענין וכן שהענין דר"ז הזמן גרמא יאמר עוה"פ הפירוש
 ואמר עוה"פ (כנ"ל).. הביס זמן מה בהחומש. חייך. אחיכ צוה לנגן "מלכתחילה אריבער" .. מאמר
 ד"ה ויאמר לו יהונתן מחר חודש בו! (הזכיר כל הרביים. בהגיעו לאדמו"ר מוה"ש אס: וכן
 נמשך ובאופן דמלכתחילה אריבער-שבעל הפתגם הוא רבי מוה"ש.. וסיום המאמר דיבר שיעמוד
 בקוה זקופה. ובשמחה).. פירש"י (ד"ה ברא אלוקים-א, א)... דיבר בהמשך למ"ש בחתוועדות ד-
 שמח"ת -אודות ההחלטה ליתן סך ממון (למעלה מהגבלותיו)-סיום שמח"ת הוא מה שהחורה סאנצט
 שהפי' בזה שיוצאת מהגבלותי' כמו"כ הי' הבחינה אז בזה שגם כ"א יוצא מהגבלותיו בענין
 הממון -ויתן באופן הנ"ל. והבחינה הי' רק אין יענע רבעים(עד הנגיון שלאחריו) שאז הי'
 העת רצון לזה ואותם שהחליטו אז -בטוחני שיקוימו כל הענינים (כמ"ט אז).. ואותם שהחליטו
 אחיכ כו'-יגבלו הממון בחזרה.. דיבר להגבאי ימכור המצות ולפנ"ז-ילבש הסדיימעל ויאמר
 דרשה וכן "לחיי" וכו'. הגבאי התחיל:די ערשטע זאך וועט מען פארקויפן.. והפסיקו אד"ש
 "די ערשטע זאך וועט זיין א דבר תורה.. התחיל לספר משל מרלוי"צ בארדיינבער אודות תפילין
 שינדאל נמשלו לתפילין וכשתפילין נופלין.. ועשה אד"ש במספחת לבידו -כ"פ -חנועה של ביטול
 א' מסר שיתן ע"מ שיקבל ברכה מאד"ש(שיוכל לכוא בטנה הבע"ל)וענה אד"ש ברכה וכו'..
 קרוב לסיום ההתוועדות-דיבר שהרבנים יפסכו הדין (שו"ע סטכ"ס)אפילו כשאינו בפסוס כ"כ
 כ"א שנשא' בוד' אמות שלהם מפני שתורה פועל'ט על עולם.. בסיום ההתוועדות-צוה לנגן ניגון
 הכנה. אד"ז. נייע דזכוריצי.. בסיום שיחה אחרונה אמר שויתה לה' המלוכה יאסרו גם בלשון
 אוה"ע והתחיל -ניעט.. אחרי ברכה אחרונה התחיל עוה"פ נייעט.."

למ"ד תשרי-אדר"ח מ"ח: המזכירות הודיעו להבע"צ שמסרו הממון כו'טיבואו לקבל הקבלות כו'.
 (עד שבת).. אחרי מנחה בדרך האורחים הנוסעים.השלוחים(מיאסעל.נו הייוען) הנשים(אורחים)
 בצאתו ממנחה התחיל "ופרצח"(בניגון והמחח).. כההלך הביתה(אחרי שעה 6)אמר להאורחים שעש
 (שם): "פארט בעזונטערהייס.א בעזונטן יאר בגשמיות וברוחניות".
 במענה על התחלת הלימוד בכולל בשביל אברכים(העובדים)כתב כ"כ אד"ש: "נת' וחי' ודבר בעתו
 בתחילת חקופת ויעקב הלך לזרכו ויהא כל הנ"ל בשעטומו"צ בכל, אזכיר עוה"צ".

הערב קיבל אנשים ליחידות . ילד א' נכנס ושאלהו אד"ש מה לומד וענה:בשלת. אד"ש:מה פי' ?
 מי שילח.. מי נשלח.. הנ"ל ענה. אחיכ שאלהו:מאיפה? (הילד לא ענה)ופנה אד"ש אל אביו ואמר:
 ער ווייס(נאך) ניס די פאליטיק...
 בדרך לא'(זקן)באריכות ימים..

לא' שעוסק בחינוך אמר אד"ש שיתעסק בחינוך (עוד יותר)הגם שלע"ע לא הי' כ"כ הצלחה אזלינג
 ודיבר עמו שיהי' בשמחה ומעלת השמחה.. אחיכ חייך ואמר: נו, אמר וועט דאס פועל'ן אויף
 דיר" ..

זקן א' שאל לאד"ש כמה יהי' מקושר אליו וענה אד"ש שכ"ק מו"ח אדמו"ר אמר שהתקשרות הוא
 לימוד תורתו.. וכן ילמוד נגלה וחסידות ומזמן לזמן יעסוק במבצעים..

ילד נכנס(עם אביו)ושאלהו אד"ש מה למד.. מה למד היום...הילד לא ענה(מפני שלא למד)ואמר

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "היתכן הדבר הזה?!" .. אח"כ שאלהו אד"ש איזה ברכה עושים על חפוח..
מיס.. כן שאלהו הגיל שלו. ילד: 6 1/2. אד"ש: מסחמא כבר לומד גמרא. (האב סיפר לאד"ש ש-
כשה זר התחיל ללמוד גמרא)...

ילד נכנס ושאלהו אד"ש אם מדבר עברית.. אח"כ שאלהו מה לומד. ילד: שנים אוחזין. אד"ש: מה
הדין? ילד: יחלוקו. אד"ש: מהו היתרון בזה שחולקים הסליח.. הילד ענה. אח"כ אמר לו
אד"ש: להראות בשמחה ובטוב לבב..

א' סיפר לאד"ש שהוא פתוך (תמיד) ומה יעשה. וענה אד"ש: שיאמר קאפיטל כ"ג בתהלים (בכ"י)
בדיקת התפילין. ולבישת סליח יטן כשר..

בדרי"ח מ"ח: היחידות שהי' צ"ל הערב נדחה-ע"פ בקשת אד"ש-ליום ג' (ב' מ"ח).
אחר מנחה התחיל לנגן "ופרצתי" .. בירך השלוחים של מאנסרעאל..

בשעה 8:30 הודיעו שיחזרו בשעה 9:30.

מוצאי ראש חודש מ"ח: בעת ההתוועדות-פתח בשיחה שא' מהסוגות דהתוועדות הוא מפני שעכשיו
(אחר ר"ח מ"ח) מתחיל הענין דויעקב הלך לדרכו (כפשוטו) .. בהמשך השיחה אמר שהיות שיש אלו
שאצלם נכאר הענין בלחי מובן יעשו שבע ברכות על אד"ש .. אחרי שיחה א' אמר א' ברכת הזימור
ופנה אד"ש וחייך ואח"כ אמר: "אזא מין זריזות האב איך זיך ניט געריכט!.." והמשיך לומר
שהיות שעכשיו באים משמח"ת במילא שאט ניט לחסידים וגם לאינם חסידים. יש פי' ענ"פ וישכח
אברהם בבוט שהשכים כ"כ ולפועל הי' חצי היום וכאן עשו כבר שבע ברכות לפני התחלת ההת-
וועדות! .. אח"כ אמר: שבמערב אורה מכואר המעלה של "בעתה" והמעלה שלי"אחישנה" מכיון שכבר
הי' הענין של "אחישנה" .. יעשו שבע ברכות השני באופן של "בעתה" .. אחר איזה שיחה
אמר: אלו שלא היו כאן בעת שמח"ת הי' דבר נכון וקיים (וכל הסיו לשונות)-שיאמרו "לחיים"
ויילימו עכשיו המחה דשמח"ת וכו' .. רמז לכמה שיאמרו על כוס גדול.. לא אמר מאמר.. לסיום
ההתוועדות אמר שהיצאה מאודש תשרי צ"ל בשמחה תצאו .. אח"כ אמר שאלו שצריכים לענות בלכה
אחרונה יעשו -ואח"כ ינגנו-והתחיל לנגן: כי בשמחה גו' .. עשו עוד שבע ברכות.. ורמז אד"ש
אח"כ שימטרו הכוס להכלה והתחיל לנגן "מורה ישמע" .. אח"כ התחיל "ניעס" .. והעולם שרו
אח"ז התחיל עוה"פ "כי בשמחה" .. ויצא.

ב' מ"ח: ילד כתב לאד"ש למה יש מלמדות בעולם וזה אלפים שנה ואין הקב"ה עושה שלום?
וענה אד"ש: "כמו בחינוך בניס שההורים אוהבים אותם באמת- שההורים משתדלים שיהיו עצמאים
ושבהכנת עצמם יחנהגו כדבעי וכו'".

(ולא שיוכרחו לזה ע"י מכות ר"ל ועונש) ושכל אחד מהכנים ישפיע על האד"ר בזה, אזכיר עוה"צ.
אחר מנחה התחיל-ופרצת. אימל להאורחים: א שנה טובה ומבורכת. פארט געזונטסערהייט. בשו"ט.
הערב התקיים "יחידות".

נכנסו (גם)החתנים. ושאל להם באיזה מקום יהי' החתונה. וציין אצלו.

א' מהת' כשקיבל הדולד מאד"ש אמר לו אד"ש שיתן זה לצדקה וזה יוסיף בהענין שהי' חייל.